

Анна-Марія Крехович
Наук. керівник – проф. Романюк С.З.

Формування дослідницької компетентності молодших школярів в умовах Нової української школи

Сучасна парадигма освіти спрямована на активний, всебічний розвиток зростаючої особистості, на формування її твердих і м'яких навичок крізь призму інноваційних, практико-орієнтованих підходів. Саме шкільна освіта має забезпечити можливості для творчого опанування та практичного використання досвіду людської діяльності, здатності самостійно мислити, застосовувати набуті знання на компетентнісній основі. У зв'язку з цим варто розвивати дослідницькі навички молодших школярів, формувати їх дослідницьку компетентність. Адже саме у молодшому шкільному віці розвивається допитливість, потреба у пізнанні навколишнього світу, зростає бажання навчатися.

На важливість формування дослідницької компетентності у процесі навчання звертали увагу такі науковці, як О.Савченко, П.Підкасистий, С.Гончаренко, Т.Байбара, Л.Сущенко, М.Думнич та ін., розробляючи новітні форми роботи та інтерактивні методи розвитку дослідницьких навичок.

Аналіз джерельної бази та практичного досвіду дає підстави стверджувати, що під час навчання учні повинні не лише засвоювати теоретичні знання, але й вміти аналізувати, самостійно виконувати посильні практичні завдання, бути відповідальним за свої дії та наслідки. Зауважимо, що дослідницька компетентність реалізується у процесі освітнього процесу через дослідницьку діяльність. А тому вчителю треба добирати навчальний матеріал на дослідженні, забезпечуючи при цьому дидактичний принцип зв'язку теорії з практикою. Також, варто зазначити, що розвиток дослідницьких навичок у молодших школярів сприяє їхній мотивації до навчання, оскільки дозволяє відчувати себе

активними учасниками освітнього процесу та сприймати навчання як цікаву та захоплюючу діяльність [2].

Зауважуємо, що основні аспекти формування дослідницької компетентності орієнтовані на розвиток учнівських здібностей до самостійного пошуку знань та вміння критично оцінювати інформацію і складаються з таких етапів [1]:

Перший етап полягає у створенні стимулюючого середовища, яке активізує дослідницький інтерес школярів шляхом проведення цікавих експериментів та вивчення цікавих тем.

Другий етап включає навчання конкретних дослідницьких навичок, таких як збір та аналіз інформації, формулювання гіпотез, а також критичне мислення.

Третій етап полягає в застосуванні інтерактивних методів навчання, які активізують учнів та стимулюють їх до самостійних досліджень.

Четвертий етап передбачає роботу з різноманітними джерелами інформації та вміння відбирати достовірні дані.

Також, важливим аспектом є сприяння самореалізації учнів, що допомагає їм відчувати свою важливість та ефективність у процесі досліджень [2].

Отже, дослідницька компетентність молодших школярів займає особливе місце серед ключових освітніх компетентностей і виявляється у здатності пізнавати, критично мислити, ефективно працювати з різними видами та джерелами інформації, самостійно навчатися й самовдосконалюватися, не боятися реалізовувати свій власний потенціал розвиватися.

Список літератури

1. Сущенко, Л. О. (2022) «Дидактичні засади формування дослідницької компетентності здобувачів початкової освіти у процесі навчання: результати дослідження». *Академічні студії. Серія «Педагогіка»* 2, 42-49.
2. Думнич, М. І. (2023) «Психолого-педагогічні особливості формування дослідницької компетентності учнів початкових класів» *Нова українська школа: початок реформ.*